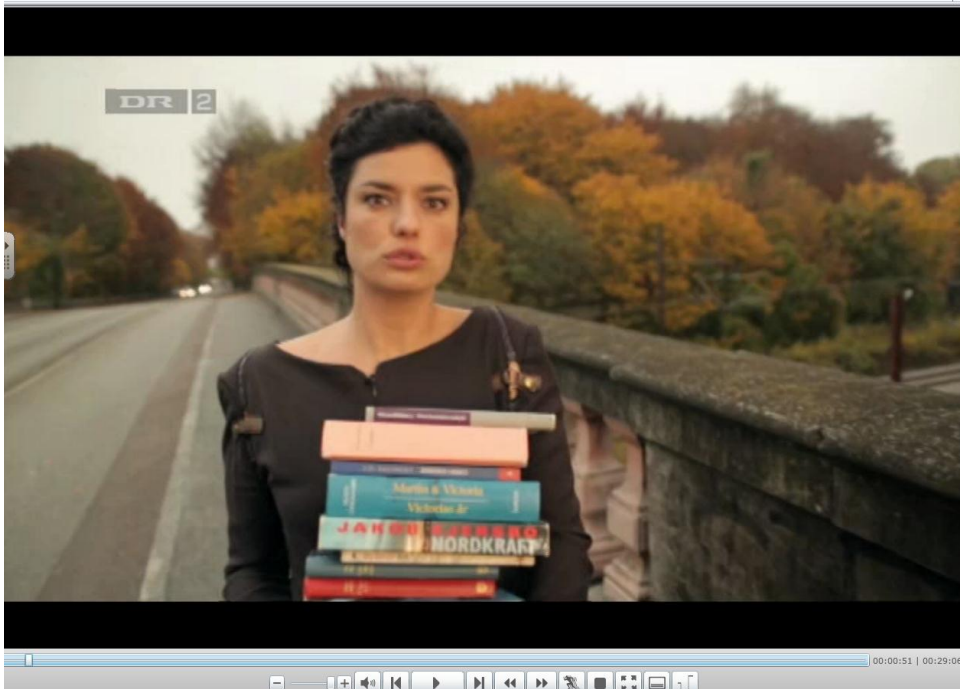

Tekst-TV (27.11. 2011): det nye bogmagasin

DR 2 – 2011

Varighed: 30 min.

Ungdomsromanen

Billederne er fra udsendelsen.

Ungdomsromanen har gennem de seneste 40 år været en væsentlig del af litteraturundervisningen i de ældste klasser i grundskolen. Tekst-tv taler med Martin Krasnik om, hvordan en ungdomsroman har ændret hans 'læseliv'. Bjarne Reuters *Når snerlen blomstrer* gjorde Martin Krasnik til læser, intet mindre. Verdens bedste bog, kalder han den. Tekst-tv-udsendelsen omtaler ungdomsromanen generelt og udstikker nogle karakteristiske af genren, bl.a. gennem en rundbords-samtale mellem 4 forfattere om den første ungdomsroman J. D. Salingers *Griberen i rugen* (Forbandede ungdom).

Tekst-tv-udsendelsen og denne vejledning kan tænkes ind som en appetitvækker til et længere forløb med ungdomsromanen som genre og dens historie, hvor klassen arbejder med flere romaner og hvor målet er at finde fællestræk ved ungdomsromanen.

Fælles Mål

Trinmål – læse 9. klasse

Læse skøn- og faglitteratur hurtigt og sikkert

Foretage målrettet og kritisk søgning af skøn- og faglitteratur på bibliotek og i digitale medier til egen læsning og opgaveløsning

Trinmål – sprog, litteratur og kommunikation – 9. klasse

Vise indsigt i sprogets spændvidde fra hverdagsprog til kunstneriske udtryksformer

Beherske ord og begreber fra mange forskellige fagområder

Gøre rede for samspillet mellem tekst, genre, sprog, indhold og situation

Vise indsigt i – og kunne anvende et bredt udsnit af genrer

Fortolke, vurdere og perspektivere tekster og andre udtryksformer ud fra såvel umiddelbar oplevelse som analytisk forståelse

Gøre rede for og beherske betydningen af sproglige og stilistiske virkemidler

Gøre rede for både genrer og enkelte forfatterskabers særpræg

Vurdere og perspektivere værdier og værdiforestillinger i andres udsagn samt i tekster og andre udtryksformer

Anvende viden om litteraturens foranderlighed gennem tiderne og om, at litteratur afspejler den tid, den er blevet til i

Ideer til undervisningen

Alberte Clement Meldal møder journalist Martin Krasnik på Charlottenlund Station og taler om bogen der ændrede Krasniks liv: *Når Snerlen Blomstrer* af Bjarne Reuter. Læseklubben bestående af 4 mandlige forfattere, der har læst og diskuterer en anden ungdomsklassiker, J.D. Salingers "Catcher In The Rye" – på dansk enten *Forbandende ungdom* eller i den nye oversættelse *Griberen i rugen*

Hvad er ungdomsromaner? Prøv at indkredse hvad der er specielt ved ungdomsbøger i forhold til børnebøger og evt. voksenbøger

Tema: Ungdomslitteratur

Titel: Tekst –tv

Fag: Dansk

Vejledning

Målgruppe: 8.- 9. (10.)

Lærer/elev

Et par eksempler på ungdomsromaner i udsendelsen:

Klaus Rifbjerg: *Den kroniske uskyld*, 1956

Stephanie Meyer: *Twilight*, 2005

Og altså Martin Krasniks yndlingsroman Bjarne Reuters *Når snerlen blomstrer*, Gyldendal, 1983 (flere udgaver senere)

Prøv selv at skrive en liste over ungdomsromaner, du har læst.

Hvilken ungdomsroman er den bedste, du har læst?

Vælg en ud og fortæl, hvorfor den har berørt dig på en særlig måde.

Tema: Ungdomslitteratur

Titel: Tekst -tv

Fag: Dansk

Vejlledning

Målgruppe: 8.- 9. (10.)

Lærer/elev

I første del af programmet Tekst-tv taler Alberte Meldahl Clement med journalisten og tv-værten 40 – årige Martin Krasnik om hans bedste læseoplevelse nogen sinde af bogen *Når snerlen blomstrer*. Se samtalen

Billedet er fra udsendelsen

Martin Krasnik fortæller om ungdommen og tiden som 13-15 årig og hans forhold til *Når snerlen blomstrer*. Han sætter sig sammen med værten Alberte Clement Meldahl på Charlottenlund station som afsæt for teenageårenes ture ind til byen fredag aften. Afgang med sidste tog kl. 0019 for ikke at virke helt idiotisk, når han kommer ind på Montmartre.

Selvfølgelig skulle man i byen inde i København, ikke i provinsielle Charlottenlund. Selvfølgelig skulle man have en klirrepose med 4-5 øl, selvom man ikke kunne lide smagen. Selvfølgelig var tiden som teenager rædselsfuld.

Martin Krasnik er 40 år og tv-vært bl.a. på TV 2 NEWS, hvor han har et talkshow med Uffe Ellemann-Jensen og folketingets formand Mogens Lykketoft.

Martin Krasnik siger, at drenge kun tænker på piger og sex og at drenge ikke taler med piger, slet ikke om vigtige ting. Drenge er og var fuldstændig uvidende om livet og fremtiden

Martin Krasnik læste så godt som aldrig en linje som barn. Tegneserier, men ellers intet til stor ængstelse for hans forældre. *Når snerlen blomstrer* blev vendepunktet, som han læste igen og igen. Og stadig gør det.

Hvorfor? Sproget og humoren i beskrivelsen af det meget alvorlige, der er på spil i bogen. Forfatteren Bjarne Reuter burde have Nobelprisen for romanen, siger Krasnik.

Tema: Ungdomslitteratur

Titel: Tekst –tv

Fag: Dansk

Vejledning

Målgruppe: 8.- 9. (10.)

Lærer/elev

Martin Krasnik påstår at bogen ændrede hans liv. Han blev læser. Kan bøger ændre nogens liv? Hvorfor?

Læs uddrag af *Når snerlen blomstrer* (gå på skolebiblioteket eller lyt til Krasniks oplæsning af afsnittet her i tekst-tv-udsendelsen) og kig på sproget. Hvordan skriver Reuter?

Hvad er humor?

Hvordan kan man skildre alvorlige emner humoristisk?

Lad klassen (eller en gruppe i klassen) læse *Når snerlen blomstrer* og sammenlign det lidt ældre værk (udkom i 1983) med nyere ungdomsbøger af fx Anders Johansen, Ronnie Andersen eller Sanne Søndergaard eller andre I har læst og find forskelle og ligheder.

Der er flere forskere, der mener, at ungdomslitteraturen drejer sig om overgangen fra 'barn' til voksen og for at komme rigtigt ind i voksenverdenen skal den unge have stiftet bekendtskab med tre forhold: døden, det sakrale (det hellige) og kærligheden:

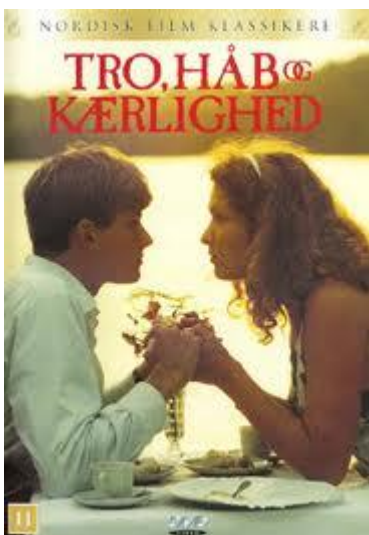
Findes de tre ingredienser i *Når snerlen blomstrer* og tænk på de romaner, I har læst i skolen og derhjemme og prøv at finde ud af, om det mon passer:

Sex – kærlighed

Det hellige

Døden

Hvis I ikke har læst bogen eller vil gøre det, er det også muligt at se eller gense Bille Augusts film: *Tro, håb og kærlighed* baseret på Bjarne Reuters bog.

Se nogle af de andre ungdomsbøger der er omtalt i Tekst-tv og overvej, om det I ved om dem, gør dem til rigtige ungdomsbøger, der handler om overgangen mellem barn og voksen med temaer som sex, død og det hellige:

Tema: Ungdomslitteratur

Titel: Tekst –tv

Fag: Dansk

Vejledning

Målgruppe: 8.- 9. (10.)

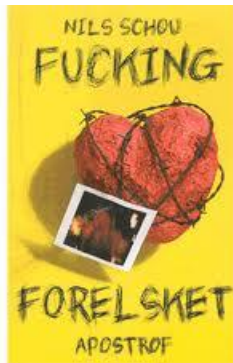
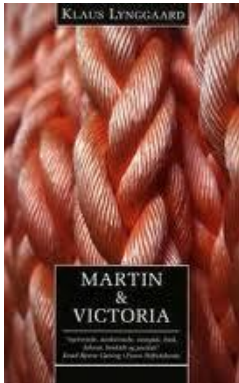
Lærer/elev

Se fx i følgende bøger, der også omtales i afsnittet i Tekst-tv:

1970'erne: Klaus Lynggaard: *Martin og Victoria* – se afsnit i *Vokseværker* (Lone Billeskov Jansen og Karen Lise Søndergaard: *Vokseværker – ungdomslitteraturhistorie*, Dansklf, 2007)

1970' og 1980'erne - Tine Bryld: *PigeLiv* m.fl. – se afsnit i *Vokseværker*

00'erne Henrik List: *Kære Fucking Dagbog* –

Ungdomsromanens første værk er Salingers forbandende ungdom (*Griberen i rugen* fra 1950). Den varsler de tendenser ungdomslitteraturen siden har kredset om: Læs evt. *Griberen i rugen*

J.D. Salinger: *Forbandede ungdom* (*Griberen i rugen*) – måske den første ungdomsroman

Lav en kort skitse over den typiske ungdomsroman. – find tre- fem ingredienser den skal indeholde.

Se resten af Tekst-tv-afsnittet med rundbordssamtalen mellem de fire mandlige forfattere af 'ungdomslitteratur', Jonas T Bengtsson, Klaus Lynggaard, Claus M. Christensen og Daniel Dalgaard og diskuter, hvad der karakteriserer den 'gode' ungdomsroman'.

Supplerende Materialer

Følgende er forslag til supplerende materialer, der evt. kan lånes på dit lokale CFU.

Bjarne Reuter: *Når snerlen blomstrer*, Gyldendal, 1983

Thorstein Thomsen: *Nowhere Kid*, Høst og søn, 2011

Niels Schou: *Fucking forelsket*, Apostrof, 2003

Sanne Munk Jensen: *En dag skinner solen også på en hunds røv*, Gyldendal, 2007

Per Nilsson: *du og du og du*, Gyldendal, 2000

Jesper Wung-Sung: *En.to. tre – NU!*, Dansklf, 2001

Tema: Ungdomslitteratur

Titel: Tekst -tv

Fag: Dansk

Vejledning

Målgruppe: 8.- 9. (10.)

Lærer/elev

Faglitteratur om ungdomsbogen:

Lone Billeskov Jansen og Karen Lise Søndergaard: *Vokseværker*, Dansklf, 2007 – grundbog og antologi om ungdomslitteraturhistorien

Film:

Tro, håb og kærlighed - filmatisering af Bjarne Reuters roman Når snerlen blomstrer

Kærestesorger af Niels Malmros

Juli 2012

Kurt Thybo